

Šengeno sienų kodeksas. Susitarimas sugriežtinti patikrinimus prie išorės sienų

2016 m. gruodžio 7 d. Nuolatinių atstovų komitetas (COREPER) patvirtino kompromisinį tekstą dėl Šengeno sienų kodekso dalinio pakeitimo siekiant sugriežtinti atitinkamų duomenų bazių tikrinimą prie išorės sienų (dėl teksto susitarta su Europos Parlamentu).

„Šis pasiekimas tapo įmanomas tik dėl visų šioje veikloje dalyvavusių asmenų sunkaus darbo ir atsidavimo“, – pasakė Slovakijos vidaus reikalų ministras ir Tarybos pirmininkas Robertas Kaliňákas. „Tai svarbus atsakas į padidėjusią terorizmo grėsmę Europoje, turintis itin didelę reikšmę kovojant su užsienio kovotojų problema.“

Šiuo pakeitimu valstybės narės įpareigojamos vykdyti sistemingus visų išorės sieną kertančių asmenų, be kita ko, asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal ES teisę (t. y. ES piliečių ir jų šeimos narių, kurie nėra ES piliečiai), patikrinimus pavogtų ir pamestų dokumentų duomenų bazėse, taip pat siekiant patikrinti, ar šie asmenys nekelia grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui. Ši pareiga taikoma prie visų išorės sienų (oro, jūrų ir sausumos) ir atvykstančių, ir išvykstančių asmenų atžvilgiu.

Tačiau tais atvejais, kai sistemingai duomenų bazėse tikrinant visus asmenis, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, galėtų būti padarytas neproporcingas poveikis eismo srautui prie jūros ir sausumos sienų, valstybės narės galės vykdyti tik tikslinius tikrinimus duomenų bazėse, jeigu rizikos vertinimas parodys, kad tai nesukels rizikos valstybių narių vidaus saugumui, viešajai tvarkai, tarptautiniams santykiams ar grėsmės visuomenės sveikatai.

Institucijos susitarė, kad oro sienų atveju valstybės narės gali naudotis šia galimybe, tačiau tik 6 mėnesių pereinamuoju laikotarpiu nuo iš dalies pakeisto reglamento įsigaliojimo dienos. Šis laikotarpis gali būti pratęstas ne daugiau kaip 18 mėnesių išimtiniais atvejais, kai konkrečiame oro uoste yra su infrastruktūra susijusių sunkumų, dėl kurių reikalingas ilgesnis prisitaikymo laikotarpis, kad būtų galima sistemingai tikrinti duomenų bazes nedarant neproporcingo poveikio eismo srautui.

Bendra informacija

Šį reglamentą dėl dalinio Šengeno sienų kodekso pakeitimo Europos Komisija pateikė 2015 m. gruodžio mėn. Juo reaguojama į padidėjusią terorizmo grėsmę ir atsižvelgiama į tai, kad Tarybos 2015 m. lapkričio 9 d. ir 20 d. išvadose buvo raginama atlikti tikslinę Šengeno sienų kodekso peržiūrą reaguojant į „užsienio teroristų kovotojų“ reiškinį. Šis susitarimas taip pat yra konkretus Bratislavos deklaracijos ir veiksmų plano, dėl kurių 2016 m. rugsėjo 16 d. susitarė 27 valstybių narių vadovai, rezultatas.

Dėl su viešąja tvarka ir vidaus saugumu susijusių priežasčių valstybės narės privalo sistemingai visose duomenų bazėse tikrinti atvykstančius trečiųjų šalių piliečius, tačiau dabartinėmis nuostatomis nėra numatytas išvykstančių trečiųjų šalių piliečių tikrinimas visose duomenų bazėse. Be to, jomis taip pat nėra numatytas asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal ES teisę, sistemingas tikrinimas. Pakeitimu šios pareigos bus suderintos įtraukiant sistemingus išvykstančių asmenų patikrinimus, siekiant užtikrinti, kad tiek trečiųjų šalių piliečiai, tiek ES piliečiai ir jų šeimos nariai nekeltų grėsmės viešajai tvarkai ir vidaus saugumui.

Be to, pakeitimu užtikrinama, kad būtų aktyviau naudojamos Šengeno informacinė sistema ir kitomis susijusiomis Sąjungos duomenų bazėmis, ir suteikiama galimybė tikrinti kitas Interpolo duomenų bazes. Tikrinti Interpolo pavogtų ir pamestų kelių dokumentų duomenų bazę privaloma atliekant atvykstančių ir išvykstančių trečiųjų šalių piliečių ir asmenų, kurie naudojami laisvo judėjimo teise pagal Sąjungos teisę, patikrinimus.

Tolesni veiksmai

Dabar, kai šį susitarimą Tarybos vardu patvirtino Nuolatinių atstovų komitetas, šis reglamentas bus pateiktas Europos Parlamentui dėl jo balsuoti per pirmąjį svarstymą ir Tarybai priimti.

- [ES kova su terorizmu](#)

